

Kniha *Az álombeli lovag (Rytier zo snov)* predstavuje najnovší výber z Krúdyho poviedkovej tvorby, do ktorého sú zahrnuté krátke prózy z autorovho tzv. zlatého obdobia, t. j. z rokov 1909 — 1911, a monotematický cyklus poviedok o Sindibádovi, ktorého meno si autor vypožičal z Rozprávok tisíc a jednej noci. No Krúdyho Sindibád sa neplaví po rozbúrených moriach, ale na mori snov a spomienok. Intenzívne prežívanie minulosti a nová skúsenosť sú rušené nostalgickým vedomím pomínutelnosti a prchavosti krásy, mladosti a lásky. Sindibádova cesta je subjektívnym hľadaním seba samého, hľadaním májnym a smutným; zároveň je však sladkým a lákavým pokusom zastaviť ubiehajúci čas.

Z hľadiska nášho čitateľa je vari najzaujímavejší fakt, že množstvo poviedok z tohto výberu sa odohráva na Slovensku, konkrétne v okolí Podolíncu, kde autor strávil svoje študentské roky a ku ktorému sa viažu jeho spomienky na prvé lásky. V týchto poviedkach vytvoril Krúdy celú galériu krásnych, jemných, až neskutočných ženských postáv a obdaril ich tými najkrajšími vlastnosťami. Pre Krúdyho poviedky je príznačný jemný humor prameniacy z originálneho videnia smiešneho a vážneho v ľudskom živote a ľudských charakteroch, ktoré prostredníctvom svojrázneho jazyka a štýlu umožňuje autorovi naplno rozohrať komicke a tragické všednosti a banality — drobné príhody, ktoré verne odrážajú spoločenský pohyb.

Okrem čarovného vnútorného sveta svojich hrdinov dokázal Krúdy postihnúť neopakovateľný kolorit hôr a lesov Slovenska.

Sneženie v Karpatoch má svoj zvuk. Podobá sa šelesteniu vetra okolo osamelej veže. Akoby v hlbokých ihličnatých lesoch, medzi nemými končiarmi, v nedozerných dolinách ticho ležala nejaká obrovská žena a zhlboka dýchala v spánku.

Tak znie sneženie v Karpatoch, keď snehové vločky, veľké ako päst, pomaly klesajú k zemi.

Edičné plány maďarských vydavateľstiev a počet nových vydaní diel Gyulu Krúdyho v maďarčine i v prekladoch svedčia o tom, že romány, novely a poviedky tohto klasika maďarskej literatúry, ktorý sa zaraďuje k jej najvýznamnejším osobnostiam, ako boli Jókai, Mikszáth a Móricz (hoci bol v porovnaní s nimi vždy trochu v pozadí), sú i v súčasnosti veľmi populárne, ba dalo by sa povedať, že prežívajú svoju renesanciu. Krúdy je svojbytným spisovateľom, ale ešte zvláštnjšia je jeho tvorba, opradená čarom spomienok, snov a svetom ilúzií. Autora objavili aj filmári — na základe jeho cyklu o Sindibádovi bol nakrútený jeden z najúspešnejších maďarských filmov posledného obdobia a filmovej adaptácie sa dočkal i jeho ďalší román — Podolínske strašidlo.